HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מסורת הש"ס

(א) כתובות סט., ב) כתובות קח: ב"מ:, ג) [ביצה י:], ד) [נעיל מח:], ה) [בדפו"ר אמר], ו) [ב"ב מ.], ז) [טעות הדפוס],

גליון הש"ס

רש"י ד"ה ונטלה וכו' בשעת בגרות. זה ל"ע מאד:

הגהות הב"ח

(א) גמ' שניה ויתרה א"ל כל"ל ותוס ו ומתק:

מוסף רש"י

עד שמת הבן. ונפלה הירושה לפני הבנות (כתובות סט.). שניה ויתרה. עישור נכסים ולא אמרינן מעול עישור נכסים תחלה כמו שנטלה זו ואח"כ יחלוקו, אלא זו שקדמה ונשאת זכתה וכח על הבת אין עישור נכסים, שהרי שתיהן שוות בירושה (שם). גדולה מזו. שאפילו שיעבדני אחין את הנכסים יפה כח פרנסה לטרוף לקוחות חוז שהנכסים בעין אמרת ויתרה (שם). פרנסה. נדוניא. (כתובות סח:). בנותיהן נזונות מנכסים בני חורין. ולא ממשועבדים, דתנן אין מוציאין לאמילת מיתות ולשבח קרקעות ולמזון האשה והבנות מנכסים משועבדים, והיא נזונת. אותה הבת, מנכסים משועבדים מפני שהיא כבעלת חוב. שיש לה עליהן שטר מזונות (כתובות קא:). מאי פסקא. בתמיה, וכי דבר פסוק הוא לאכמיס שקונין לבת האשה ולא לבנות, שאנו אתם במשנה בנותיהן ניזונות מבני חורין והיא ניזונת ממשועבדים (שם קב:). מי לא עסקינן כו'. וכי לא אפשר שיהו לף הבנות בשעת קנין, כגון דגרשה ואחדרה וכתב לה התנאים הללו, ואפילו הכי מנן אמתא בנותיהן ניזונות מבני חורין ולא ממשועבדים (שם). בתו דבתנאי בית דין. בנן נוקבן דיהוין ליכי מינאל כו' (שם). צררי אתפסה. לפני מותו מפר לסם צרורות כספים למזונותיהן (שם). המוצא מציאה. ומחזירה ובעליה אומרים שלא החזיר כולה, לא ישבע (לעיל מח:).

מוסף תוספות

א. ור"ח מי פליג אמתני'. רשב"ם. ב. וקבל עליו אחריות עד כדי אותה קצבה. רשב"ם. ג. ויש לו קול. רשב"ם. ד. וקבל עליו אחריות. רשב"ם ב"ב שם. ה. והלכך נפיק קלא בין אגוף המכר בין אפיטרנו, או דלמא כתובין וקצובין בעינן. רשב"ם. ו. [דהא] כד מתרצינן הב"ע בשקנו מידו עולא נמי הוא דמתרץ הכי וכי הדרינן לאקשויי אי הכי בנים נמי לעולא נמי אקשינן ומאי קושיא והא עולא הוא דאמר כתובין הן אצל בני חורין ואינן כתובין אצל משועבדים אלמא לאו משום דלא כתיבא אלא משום דעיקר תקנתן הכי הויא. רשב"ם. ז. אמנם כתוס' הרא"ש הנעתם כאן כדפירשתי. וכן הוא במהרמ"ל: הא לא מהני כתיבה בבנות דליתנהו בעולם בשעת כתיבה. (ועי' רש"ש). ז. וכדאיתא בב"ב (מג.) הב"ע בשכתב לו דו"ד אין לי אלא זו, והתניא דו"ד אין לי על שדה זו וידי מסולקת הימנה לא אמר ולא כלום, ומשני הב"ע בשקנו מידו, כלומר דאלים טפי, ואמרינן במציעא (יג.) בשטרא אקנייתא דהא שעבד נפשיה. רשב"ם. ח. דמעיקר תקנתן לא גביא ממשועבדא. רשב"ם. ט. שגם היא בעלת חוב, ומשום חששא דצררי לא תפסיד חובה שהוא מוקדם. תוס' הרא"ש. י. משום פסידא דלקוחות חשו שפי לצרר. תוס' הרא"ש. יא. דחששת צררי דכתובה אינה גדולה כחששת צררי דמזונות בתו, דאין אדם רוצה שתחזור בתו על הפתחים וודאי צרר אתפסה ולא גביא ממשועבדי אפי' בשבועה. רמ"ה הו"ד בשיט"ק. יב. ואפשר דקיל הא שהקלו במזונות [לענין בני חרי. רבנו קרקקש] משום כדי חייה. רשב"ם. [מי נוסף:] וכ"ת א"ה מבנ"ח נמי לא תגבי, התם איהו דאפסיד אנפשיה דאתפסה צרר. שיט"ק. יג. ולר' יוחנן. רבנו קרקקש. דאמרי' משום כתיבה. רשב"ם. יד. למקחו של שני, גובה מנכסים משועבדים, לפי שבשעה שלקח לוקח שני כבר היה קצוב שבחו של ראשון, ואע"פ שלא היה קול לשבח זה בשעת מכירה, מ"מ בשעה שנקצב יצא לו קול. ר"ן. טז. שכל כתיבה שאין לה קול בשעתה שוב אינה כלום. ר"ן. [וא"כ] לעולא דאמר לפי שאינן כתובין, מה לי קדים מה לי לא קדים. שיט"ק. אלא משום קצבה הוא, ואע"פ שבשעת המקח לא היה קצוב [ולא היה לו קול, מ"מ. רבנו קרקקש] כיון שעכשיו הוא קצוב קול יוצא עליו שקרקע זה שוה כך וכך והכל יודעין שקבל עליו אחריות השבח כענין שאמרו בפרנסת הבת. ועכשיו הוכיח דר"ח [קצובין. רבנו קרקקש] אע"פ שאינן כתובין קאמר, והוכיח ג"כ טעמא דמתני' דלא כעולא. רשב"ם. טז. [וא"כ הוא יוצא] דלא כר' יוסי. שיט"ק. יז. וממילא קם לי' עולא כרבנן, ור"ח כר' יוסי ור' נתן. שיט"ק. יח. [ו]כל מלתא דלא שכיחא טענת בריא מקריא. ר"ן. יט. כי פריך לר' יצחק המוצא מציאה לא ישבע מפני תיקון העולם. תוס' הרא"ש. כ. דר"א ב"י מיירי בטוענו גדול ול"ש תקון העולם. תוס' הרא"ש.

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פ"ב מהל' אישות הלכה ט סמג לאוין פא טוש"ע אה"ע סי' קיג סעי' ד טו:
כג ב מיי' שם הלכה ז טוש"ע שם סעי' ה:
כד ג טוש"ע אה"ע סי' קיג סעיף ז:
כה ד מיי' פכ"ג מהל' אישות הלכה יח טוש"ע אה"ע סימן קיד סעיף ד:

פסקי רי"ד

והפירות בפירוש יכולים הלקוחות לטענן לא סברנו שקבל עליו באחריות אלא גוף השדה ולא הפירות והשבח אבל אם כתב לו בפירוש אנא אקום וכו' הכי נמי דגבי כהל ממשעבדי: א"ל רבי אבא לעולא והא מזון האשה והבנות כמאן דכתיבי דמי ותקני אין מוציאין פי' שהן תנאי ב"ד הנכתבים בכתובה ואע"ג דלא כתב לה כתובים דמי כדתנן בפ' נערה שנתפתתה (כתובות נב:) א"ל התם מעיקרא הכי איתקון כתובים הם אצל נכסים בני חורין ואין כתובים אצל משועבדים על כך היתה תיקון ב"ד מעיקרא שלא יהו ניזונות אלא מנכסים בני חרי ולא ממשעבדי שא"כ אין לך אדם שיקנה שדה מחבירו אם מזון אשתו ובניו עולמית חחרין עליו. ורבי חגינא אמר לפי שאין קצובים. פי' פליג אדעולא ואמר אע"ג דכתב ליה הכי כיון שאינן קצובים לא גבו ממשועבדים ואין הלקוחות יכולין להזהר ולהנייח לו מקום לגבות ממנו ומסתברא דהלכה כר' חגינא דאע"ג דכתב ליה אחריות בפירוש אפילו ואשבח אינם גובים ממשועבדים: **מתני'** המוצא מציאה וכו' אמר ר' יצחק שני כיסים קשורים מצאת לי והוא אומר לא מצאתי אלא אחד ישבע מפני שהוא טוענו טענת ודאי (בזה שפירש הרב הגדול חולק עליו שאדרבה אם החזיר הכיס האחד פטור לגמרי לישבע) וכגון שטענו אחר שהחזיר לו הכיס האחד ואמר שנים היו קשורים וכיון שמצאת האחד גם השני אתה מצאתה ששניהם היו קשורים ביחד זו היא טענת ודאי שנשבע עליה אבל אם היתה הטענה קודם ששישב לו האבידה ואמר לו שני כיסים קשורים מצאת לי והוא אומר אחד מצאתי ולא יותר פטור מלהשבע ע"י מיגו מיגו דאי בעי אמר לא מצאתי כלום אבל אחרי שהחזיר לו תחילה הכיס האחד ועכשיו טוענו טענת ברי כי שנים היו חייב לישבע ומפני שכבר החזיר לו מקודם לכן אינו נפטר שעכשיו בעת הטענה אין לו שום מיגו שיפטרנו. שני שורים קשורים מצאת לי והלה אומר לא מצאתי אלא אחד אינו נשבע פי' ואע"פ שהחזיר לו תחלה האחד ואח"כ טען לו זה כי שנים היו קשורים: מאי טעמא שוורים מינתחי אהדדי ואין זו טענת ודאית כיסים לא מינתחי אהדדי והויא לה טענת ודאית. תניא נמי כהי שני שורים קשורים מצאת לי והלה אומר לא מצאתי אלא אחד ישבע. שני שוורים קשורים מצאתי לך והחזרתי לך אחד מהן והלה אומר לא

אן דילמא קצובין אע"פ שאין כתובין. פי' בקונטרס ואית ליה דמלוה על פה גובה ממשעבדי ואין נראה דבהדיא תנן בפרק גט פשוט (ב"מ דף קנה.) דגובה מנכסים בני חורין [א] ומפרש ר"ת דהכא לא איירי במלוה אלא בשאר מילי דקנבה כגון פסק לזון את בתה חמש שנים [ב] דדוקא במלוה על פה לא גבי ממשעבדי משום דמאן דיזיף בזנעא יזיף אבל שאר מילי הוו כמכר [ג] דאמרי' (ב"מ דף מא:) המוכר שדהו בעדיס [ד] גובה מנכסים משועבדים דמאן דמזבן בפרסקיא מזבן [ה]: **אמר** ר' חנינא גדולה מזו כו'. למאי דמסיק בפרק מציאת האשה (כתובות דף סט.) דרבי יוחנן קיבלה מרבי (חגינא) הוה מצי למיפרך האשה דבעי למידק דקלובין לחודיה מהני ארבי יוחנן דאמר לעיל לפי שאין כתובין ומיהו התם לחוש בעלמא הוא ובמסקנא דהכא ניחא: **בשקנו** מידו. פי' בקונטרס דהוו ככתובין דאמתם קנין לכתיבה עומד וקשה דא"כ אמאי פריך אי הכי בנות נמי הא לא מהני כתיבה דבנות לעיל [ו] לכך נראה דקנין אלים טפי מכתיבה [ז] לכך פריך בנות נמי נהי [ח] דכתיבה לא מהני קנין ליתסי: **אימר** צררי אתפסה. דוקא לגבי משועבדים [ט] חיישינן אבל גבי בני חרי לא דאמרינן בפרק שני דייני גזירות (כתובות קז:) לרבי לקטנה לא מתפיס וצריך עיון דלענין משעבדי חיישינן במזונות טפי לצרי מבכתובה דכתובה נפרעת בשבועה מנכסים משועבדים ומזונות [י] לא גבי כלל אפילו בשבועה [יא] ולענין בני חרי הוי איפכא דלענין מזונות גבי בלא שבועה ולכתובה בעי שבועה כדתנן בפ' שני דייני גזירות (שם דף קד:) מי שהלך למדינת הים ואשתו תובעת מזונות תנן אומר תשבע בסוף ולא תשבע בתחילה [יב]: **אלמא** משום דלא קדים הוא. פי' בקונטרס ולאו משום דקלובין וכתובין וק' דא"כ כי משני תנאי היא לא הוי רבי נתן לא כמר ולא כמר ונראה לגרסא [יג] פריך דוקא ולמפשט נמי דרבי חגינא קלובין אע"פ שאין כתובין דבזמן שקדם שבחו של ראשון [יד] היינו קלובין ואין כתובין דכתיבה לא מהניא אע"ג שכבר בא השבח כיון דבשעת הכתיבה אמכי לא הוה [טו]: **וכי** מה תקון העולם יש בזה והלא **אין קצובין.** פי' בקונטרס ומן הדין בלא תיקון העולם אין לגבות ממשעבדי כיון דאין קלובין וקשה דהא ר' חגינא דאמר לפי שאין קלובין קאי לפרושי מפני תיקון העולם דמתני' [טז] לכך נראה דה"פ קא תנא טעמא מפני תיקון העולם בכתיבה מה תיקון העולם יש בזה דאפילו הוו כתובין לא גבי ממשעבדי דאין תיקון העולם תלוי בכתיבה אלא בקנינה [יז]: **כיסין לא מינתחי מהדדי.** ואפילו רבי [יח] (מאיר) בפ"ק דבילה (דף י:) דאמר גבי כיסין זימנין דמיתעבל קיטרייהו היינו משום דאיכא הוכחה שהניח מאתים ולא מצא אלא מנה אבל הכא מי יימר דלא מצא אלא אחד [יט]:

תניא נמי הכי. פי' בקונטרס דל"ג תנ"ה והך סיפא נמי ר' יצחק אמרה וגרס בסיפא דהך שני שוורים קשורים מצאת לי והלה אומר מצאתי והחזרתי לך אחד מהן הרי זה נשבע וקשה דליהמניה במגו דאי בעי אמר לא מצאתי אלא אחד ועוד [כ] לפי המסקנא ר' יצחק דאמר כמאן אלא הכי גרסינן תניא נמי הכי שני שוורים מצאת לי והלה אומר לא מצאתי אלא אחד אינו נשבע שני כיסין קשורין מצאת לי

או דלמא קצובין ואע"פ שאינן כתובים ת"ש [כא] דאיתמר מי שמת והניח שתי בנות ובן וקדמה הראשונה ונטלה עישור נכסים ולא הספיקה שניה לגבות עד שמת הבן א"ר יוחנן [א] שניה ויתרה [כב] וא"ל ר' חנינא גדולה מזו אמרו [ב] מוציאין לפרנסה [ג] ואין מוציאין למזונות ואת אמרת שניה ויתרה והא פרנסה דמיקץ קייצא מיכתב לא כתיבא וקא מוציאה שאני פרנסה כיון דאית לה קלא כמאן דכתיבא דמי מתיב רב הונא בר מנוח [כג] מתו בנותיהן נזונות מנכסים בני חורין והיא נזונת מנכסים משועבדים מפני שהיא כבעלת חוב הכא במאי עסקינן [ד] בשקנו מידו אי הכי בנות נמי בשקנו לזו ולא קנו לזו מאי פסקא בת אשתו דהואי בשעת קנין מהני לה קנין בתו דלא הואי בשעת קנין לא מהני לה קנין מי לא עסקינן דהוו תרוייהו בשעת קנין והיכי דמי דגרשה ואהדרה אלא בתו דבתנאי בית דין קאכלה לא מהני לה קנין בת אשתו דלאו בתנאי בית דין קאכלה מהני לה קנין וכי מיגרע גרעה אלא בתו כיון דבתנאי בית דין קאכלה אימר צררי אתפסה ת"ש א"ר נתן אימתי בזמן שקדם מקחו של שני לשבחו של ראשון אבל קדם שבחו של ראשון למקחו של שני גובה מנכסים משועבדים אלמא משום דלא קדים הוא תנאי היא דתניא אין מוציאין לאכילת פירות ולשבח קרקעות ולמזון אשה והבנות מנכסים משועבדים מפני תיקון העולם לפי שאין כתובין אמר ר' יוסי וכי מה תיקון העולם יש בזו והלא אין קצובין: והמוצא מציאה לא ישבע: אמר ר' יצחק שני כיסין קשורין מצאת לי והלה אומר לא מצאתי אלא אחד נשבע שני שוורים קשורין מצאת לי והלה אומר לא היה אלא אחד אינו נשבע מ"ט שוורין מנתחי מהדדי [כד] כיסין לא מנתחי מהדדי שני שוורין קשורין מצאת והלה אומר מצאתי והחזרתי לך אחד מהן הרי זה נשבע ור' יצחק לית ליה [כה] המוצא מציאה לא ישבע מפני תיקון העולם הוא

קלובין ואע"פ שאין כתובין. ואית ליה דמלוה על פה שהיא קלובה טרפה ממשעבדי: **ונטלה עישור נכסים.** זהו משפט הבנות בגרות בגרות או ישואין ליטול עישור נכסים בהכנסת פרנסת נדוניתן לבד מה שניזונו מזונות עד אותה שעה: **ולא הספיקה שניה לגבות.** פרנסתה שלא ניסת: **עד שמת הבן.** ונפלה כל הירושה לפני שתיהן: **שניה ויתרה.** אינה עישור נכסים שלה ולא אמרינן תיגבי עישור נכסים בריאה והשאר יחלקו בשוה דטעמא דתקינו עישור נכסים כדי שתהא לבנות פרנסת נישואין והא איכא טפי: [ה] **ואמר לו ר' חנינא.** וכי מפני שקדמה זו אינה גדולה זו: **גדולה מזו אמרו.** שאפילו מכר האם את הנכסים: **מוציאין.** מיד הלקוחות העישור לפרנסה ואע"פ שאין מוציאין למזונות ממשעבדי: **ואת אמרת שניה ויתרה.** מפני שלא הספיקה והלא בשעבוד של אחרים שהיא גדולה מזו לא אמרו שתפסיד ועכשיו שהן בפניו תפסיד. אלמא שמעינן לר' חגינא קלובים טרפי ממשעבדי אף על פי שאין כתובין כגון זו: **מיקץ קייצא.** עישור: **דאית לה קלא.** משעה שמת האב הכל יודעין שהבת נוטלת עישור נכסים: **מאי נכותיהן ניזונות כו'.** הנותר את האשה ופסקה עמו לזון את בתה חמש שנים וגירשה בתוך חמש שנים ונשאת לאחר ופסקה עמו כמו כן חייב לזונה חמש שנים אחד זנה וא' נותן לה דמי מזונות מתו בנותיהן ניזונות מנכסים בני חורין כדקתני מתניתין אין מוציאין למזון האשה והבנות מנכסים משועבדים: **והיא.** אותה בת אשתו: **ניזונת מנכסים משועבדים כו'.** אלמא כיון דקיימי חמש שנים אע"ג דלא כתיבא גביא ממשעבדי כר' חגינא וקשיא לעולא: **בשקנו מידו.** וסתם קנין לכתיבה עומד [ו]: **אי הכי בנות נמי.** דהויא לה מיינה ליתזנו ממשעבדי הואיל ובקנו מידו קא מיירי: **מאי פסקא.** מאי דעתיה דתנא וכי פסקא למילתיה דסתם מאן דפסיק הכי קנו מידו לבת אשתו ולא קנו לבתו: **דלא הואי.** שעדיין לא נולדה: **מי לא עסקינן כו'.** כלומר ומי לא משמע נמי ממתני' כגון דהוו בנתיה בשעת קנין: **והיכי דמי.** כגון דגרשה לאחר שנולדו לו ממנה בנות: **ואהדרה.** ופסקה עמו תנאים הללו דהא מתני' סתמא תנן: **וכי מגרע גרעה.** בתמיה: **כיון דבתנאי בי"ד קאכלה.** והוא נמי קנו מידו ונתן לב להשלים חוקה: **אימא צרי.** של מעות התפיסה במותו להיות בידה לזון מהם: **אימפי.** אמרו אין מוציאין לאכילת פירות מנכסים משועבדים: **בזמן שקדם מקחו.** של לוקח שני זה שהראשון שלקח שדה הגזולה בא לחזור עליו: **נשבחו של לוקח ראשון.** שכשלקח זה השני מן המוכר עדיין לא השביח הלוקח הראשון את הקרקע הגזולה: **אבל קדם שבחו של ראשון כו'.** דמשהשביחה והכל יודעים שבאחריות מכרה לו יצא כל אחריות הקרקע עם שבחו ופירותיה על נכסי הגזלן: **אלמא משום דלא קדים הוא.** ולאו משום קלובין וכתובין: **מפני תיקון העולם לפי שאין כתובין.** ואם בתת לטרוף לקוחות אף במלוה על פה אין לך אדם שדה מחבירו לפי שירא שמא יש עליו מלוה: **והלא אין קלובין.** ובמה יש ללקוחות להזהר ובלאו תיקון העולם נמי אין הדין לטרוף: **והלא אומר לא מצאתי אלא אחד נשבע.** כדמפרש טעמא דלא מנתחי מהדדי והוה ליה טענתו של זה טענת ברי אחרי שאחד מהם ביד זה והרי הודה לו במקצת: **שוורין מנתחי מהדדי.** וטענת שמא הוא: **שני שוורים קשורים מצאת לי והלה אומר מצאתי והחזרתי לך אחד מהן הרי זה נשבע.** שכן הוא שהחזיר לו האחד דהויא ליה נמי טענה ודאית ואף על פי שלא ראה כשמצאם שהרי גם זה אומר כן והוה ליה כאילו מודה במקצת טענה ברורה. והך סיפא נמי ר' יצחק אמרה ולא גרסינן בה תניא נמי הכי: הוא

עין משפט נר מצוה

כב א מיי' פ"ב מהל' אישות הלכה ט סמג לאוין פא טוש"ע אה"ע סי' קיג סעי' ד טו:
כג ב מיי' שם הלכה ז טוש"ע שם סעי' ה:
כד ג טוש"ע אה"ע סי' קיג סעיף ז:
כה ד מיי' פכ"ג מהל' אישות הלכה יח טוש"ע אה"ע סימן קיד סעיף ד:

פסקי רי"ד

והפירות בפירוש יכולים הלקוחות לטענן לא סברנו שקבל עליו באחריות אלא גוף השדה ולא הפירות והשבח אבל אם כתב לו בפירוש אנא אקום וכו' הכי נמי דגבי כהל ממשעבדי: א"ל רבי אבא לעולא והא מזון האשה והבנות כמאן דכתיבי דמי ותקני אין מוציאין פי' שהן תנאי ב"ד הנכתבים בכתובה ואע"ג דלא כתב לה כתובים דמי כדתנן בפ' נערה שנתפתתה (כתובות נב:) א"ל התם מעיקרא הכי איתקון כתובים הם אצל נכסים בני חורין ואין כתובים אצל משועבדים על כך היתה תיקון ב"ד מעיקרא שלא יהו ניזונות אלא מנכסים בני חרי ולא ממשעבדי שא"כ אין לך אדם שיקנה שדה מחבירו אם מזון אשתו ובניו עולמית חחרין עליו. ורבי חגינא אמר לפי שאין קצובים. פי' פליג אדעולא ואמר אע"ג דכתב ליה הכי כיון שאינן קצובים לא גבו ממשועבדים ואין הלקוחות יכולין להזהר ולהנייח לו מקום לגבות ממנו ומסתברא דהלכה כר' חגינא דאע"ג דכתב ליה אחריות בפירוש אפילו ואשבח אינם גובים ממשועבדים: **מתני'** המוצא מציאה וכו' אמר ר' יצחק שני כיסים קשורים מצאת לי והוא אומר לא מצאתי אלא אחד ישבע מפני שהוא טוענו טענת ודאי (בזה שפירש הרב הגדול חולק עליו שאדרבה אם החזיר הכיס האחד פטור לגמרי לישבע) וכגון שטענו אחר שהחזיר לו הכיס האחד ואמר שנים היו קשורים וכיון שמצאת האחד גם השני אתה מצאתה ששניהם היו קשורים ביחד זו היא טענת ודאי שנשבע עליה אבל אם היתה הטענה קודם ששישב לו האבידה ואמר לו שני כיסים קשורים מצאת לי והוא אומר אחד מצאתי ולא יותר פטור מלהשבע ע"י מיגו מיגו דאי בעי אמר לא מצאתי כלום אבל אחרי שהחזיר לו תחילה הכיס האחד ועכשיו טוענו טענת ברי כי שנים היו חייב לישבע ומפני שכבר החזיר לו מקודם לכן אינו נפטר שעכשיו בעת הטענה אין לו שום מיגו שיפטרנו. שני שורים קשורים מצאת לי והלה אומר לא מצאתי אלא אחד אינו נשבע פי' ואע"פ שהחזיר לו תחלה האחד ואח"כ טען לו זה כי שנים היו קשורים: מאי טעמא שוורים מינתחי אהדדי ואין זו טענת ודאית כיסים לא מינתחי אהדדי והויא לה טענת ודאית. תניא נמי הכי שני שורים קשורים מצאת לי והלה אומר לא מצאתי אלא אחד אינו נשבע. שני שוורים קשורים מצאתי לך והחזרתי לך אחד מהן והלה אומר לא

חגהות הגר"א

א דאמר] משום כתיבה. רשב"ם. יד. למקחו של שני, גובה מנכסים משועבדים, לפי שבשעה שלקח לוקח שני כבר היה קצוב שבחו של ראשון, ואע"פ שלא היה קול לשבח זה בשעת מכירה, מ"מ בשעה שנקצב יצא לו קול. ר"ן. טז. שכל כתיבה שאין לה קול בשעתה שוב אינה כלום. ר"ן. [וא"כ] לעולא דאמר לפי שאינן כתובין, מה לי קדים מה לי לא קדים. שיט"ק. אלא משום קצבה הוא, ואע"פ שבשעת המקח לא היה קצוב [ולא היה לו קול, מ"מ. רבנו קרקקש] כיון שעכשיו הוא קצוב קול יוצא עליו שקרקע זה שוה כך וכך והכל יודעין שקבל עליו אחריות השבח כענין שאמרו בפרנסת הבת. ועכשיו הוכיח דר"ח [קצובין. רבנו קרקקש] אע"פ שאינן כתובין קאמר, והוכיח ג"כ טעמא דמתני' דלא כעולא. רשב"ם. טז. [וא"כ הוא יוצא] דלא כר' יוסי. שיט"ק. יז. וממילא קם לי' עולא כרבנן, ור"ח כר' יוסי ור' נתן. שיט"ק. יח. [ו]כל מלתא דלא שכיחא טענת בריא מקריא. ר"ן. יט. כי פריך לר' יצחק המוצא מציאה לא ישבע מפני תיקון העולם. תוס' הרא"ש. כ. דר"א ב"י מיירי בטוענו גדול ול"ש תקון העולם. תוס' הרא"ש.